

העדה

העאת
אלקין אביך
ועבדהו

פטרון מערכת דעהו:

נתנדב לע"נ הרה"ח זאב ב"ר משה ע"ה
וזו' האה"ח מרת פעריל ב"ר טובי' ע"ה

גליון פ"ט - פרשת מסעי - שנת תשפ"ב

גליון מיוחד לבחורי חמד • ערוכים מתוך משנתו של כ"ק מרן רבינו שליט"א

גליון מיוחד לימי
בין המצרים (א)

משנת החסידות

שיעור על ימי בין המצרים (המשך א)
פרשת מט"מ שנת תשס"ו

ביאורים ויסודות מורחבים בתורת מרן הבעש"ט ותלמידיו זיע"א

מסילת המועד

שיעורי השקפה ומוסר בדרך החסידות

ובך נקשרו נפשות חבריך:

דער קשר
וואס א איד שפירט צו
ירושלים - א יסוד אין
אידישקייט

עמוד ה'

מי יחמול עליך ירושלים:

עבודת ימי בין
המצרים -
לעורר רחמים
על השכינה

א. ולירושלים עירך ברחמים: המשכת רחמים בימי בין המצרים

בימי בין המצרים צריכים לעסוק בהמתקת הדינים ע"י המשכת מידות הרחמים | יש י"ג מידות ויש ט' מידות והם כנגד י"ג ימים בחודש תמוז וט' ימים בחודש שב | אהרן הכהן עלה להר ההר בר"ח אב וקשר בין המידות של רחמים | בימים אלו צריכים להתפלל שיאיר השי"ת לישראל ברחמים רבים

ב. מידת הרחמים - הרגשת צער הזולת כצערך שלו ממש

מידת החסד היא חסד פשוטה, ואילו חסד שבא מצד מידת הרחמים היא מיוזג של דין וחסד | מידת החסד בא כדי להשפיע חסד לאחרים, ואילו חסד שבא ע"י רחמים הוא כשמרגיש הצער הזולת כצערך שלו | כאשר האדם מרגיש את צער הזולת כצערך הוא מיטיב עמו ללא גבול ומרחם עליו יותר מאשר על עצמו

ג. מלך לובש רחמים: הקב"ה מרחם על הבריאה למענו

כ"ב ימים של בין המצרים כנגד הכ"ב אותיות התורה | שורש כ"ב אותיות התורה הם בעולם 'המלבוש' | לבוש צריך להיות בטל לגמרי למי ששובש אותו ולהיות חלק ממנו | כל הבריאה הם לבושים של כביכול וכאשר נברא נמצא בצער אף השכינה בצער כי הם חלק ממציאיותו | וזהו גילוי של מידת הרחמים לגלות הצער של הבריאה כצערך של כביכול ממש

א.

ולירושלים עירך ברחמים: המשכת רחמים בימי בין המצרים

בימי בין המצרים צריכים לעסוק בהמתקת הדינים ע"י המשכת מידות הרחמים | יש י"ג מידות ויש ט' מידות והם כנגד י"ג ימים בחודש תמוז וט' ימים בחודש אב | אהרן הכהן עלה להר ההר בר"ח אב וקשר בין המידות של רחמים | בימים אלו צריכים להתפלל שיאיר השי"ת לישראל ברחמים רבים

ורב חסד, ד. נשא עון, ה. ופשע, ו. ונקמה, ז. פקד עון אבות על בנים, ח. על שלשים, ט. ועל רבעים). והנה הי"ג מידות הנה התיקון של חטא העגל שהיה בחודש תמוז, וכפי ששינו (תענית דף כו:). בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, והתיקון הוא ע"י י"ג מידות של רחמים, ואילו תפילתו של משה לאחר חטא המרגלים היה בחודש אב, כמו שדרשו חז"ל (סנהדרין דף קד:). על הפסוק (במדבר יד, א) 'ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא' - אותו הלילה ליל תשעה באב היה. ואז אמר ט' מידות של רחמים.

כוונת התפילות בימים אלו שיאיר השי"ת לישראל ברחמים רבים

ובכתבי האריז"ל (פע"ח שער הסליחות פ"ח) מבואר שי"ג מידות של רחמים הם תיקונים דאריך אנפין ומכונים בשם 'תיקוני אריך', ואילו הט' מידות הם תיקונים דזעיר אנפין ומכונים 'תיקוני זעיר', ומבאר בספה"ק בני יששכר (שם) שלהיות הימים האלה כעת בהסתר פנים בעוונותינו הרבים, לזאת הכוונה הוא בהסתרת שם הנכבד בחילופי אתון, עד אשר יאיר השי"ת לישראל ברחמים רבים י"ג תיקוני אריך וט' תיקונים

י"ג מידות של רחמים הם 'תיקוני אריך' וט' מידות של רחמים הם 'תיקוני זעיר'

ובספה"ק בני יששכר (מאמרי חודש תמוז - אב, מאמר ב - בין המצרים) מביא את דברי האריז"ל הללו וכותב שהשם טדה"ד בהתחלקו ירמוז לימי בין המצרים, כי אותיות ט"ד הם בגי' י"ג, רומזים ל"ג ימי בין המצרים שבחודש תמוז, מ"ז בתמוז עד סוף החודש, ואותיות ה"ד הם בגימ' ט', רומזים לט' ימי בין המצרים שמראש חודש אב עד צום תשעה באב.

ומבואר שם הענין של חלוקת כ"ב ימי בין המצרים ל"ג ימים שבחודש תמוז ולט' ימים שבחודש אב, כי הנה מצוינו בתורה"ק ב' פעמים שנתגלו המידות של רחמים, פעם אחת לאחר שבירת הלוחות שנתגלה הי"ג מידות של רחמים, (שמירת לד, ו - ז. א. אל, ב. רחום, ג. וחנון, ד. ארך, ה. אפים, ו. ורב חסד, ז. ואמת, ח. נצר חסד, ט. לאפלים, י. נשא עון, יא. ופשע, יב. וחסאה, יג. ונקמה). ופעם הב' היה לאחר חטא המרגלים, אז אמר משה רק ט' מידות של רחמים (במדבר שם יח: א. ארך, ב. אפים, ג.

הכוונות איך להמתיק הדינים ששולטים בימי בין המצרים הנה על ימי בין המצרים הימים שבין י"ז בתמוז לתשעה באב איתא בכתבי האריז"ל (פרי עץ חיים שער הברכות פ"ז) משום שהם ימים מסוכנים מאוד שקטב מרירי שולט בהן, צריך לכוון כוונות מיוחדות כאשר מזכירים את שם הוי"ה בתפילת שמונה עשרה, כדי להמתיק הדינים ששולטים באלו הימים, ושלא תהיה לחיצונים אחיזה בדינים האלו. והאריז"ל מפרט שם כמה כוונות שיש לכוון, אחד מהכוונות הנזכרות שם היא בחתימת ברכת אבות שיאיר שם הוי"ה לשם טדה"ד שהם האותיות שלפני אותיות הוי"ה, דהיינו שכל אות מאותיות שם הוי"ה יאיר לאות שלפניו - ה' מאיר לט', ה' לך, ה' לה, ה' לה' וברכת גבורות צריך לכוון על דרך הנזכר שיאיר שם הוי"ה לאותיות שלאחריו שהוא שם כוז"ו, וזהו סוד 'אני ראשון ואני אחרון' (ישעיהו מד, ו), רוצה לומר, האותיות לפני שם הוי"ה טדה"ד בגי' כ"ב, והאותיות שלאחריו כוז"ו בגי' ל"ט יחד הם עולים כמנין 'אני', ועם ד' אותיות הוי"ה הם בגי' אדנ"י. לרמוז כי לא קדמו ולא אחרו להשי"ת שום דבר והוא ראשון והוא אחרון, והוא היה הוה יהיה, וזהו סוד 'אני ראשון ואני אחרון'.

פטרון הגליון - תמוז

הרב החסיד המופלג והמפואר
מוה"ר חנן סיימאן הי"ו
זכות הפצת התורה יעמוד לו ולכל משפחתו

ביום א' בחודש
אב סתיימים י"ג
הימים של בין
המצרים שהם
בבחינת תיקוני
אריך המכונים
'ימי קדם',
ומתחילים ט'
הימים של חודש
אב שהם בבחינת
'תיקוני זעיר',
ובאותו היום מת
אהרן הכהן בהר
ההר, וניתן למצוא
רמז להאמור
לעיל בתיבות 'הר'
ההר, כי 'ימי קדם'
עה"כ בגי' 'הר',
וימי עולם' בגי'
'הר' עה"כ, נמצא
ב"פ 'הר' בגי' 'ימי
עולם ימי קדם',
והיינו 'הר ההר' -
ב' הרים

דועיר אנפין, ומרמו זאת בפסוק
(תהלים קיח, כג) 'מאת ה' היתה זאת
היא נפלאת בעינינו, תיבת 'את'
ראשי תיבות תיקוני זעיר אריך,
והיא נפלאות, דהיינו שהוא מכוסה
ונעלם 'בעינינו', המרמו לחודשי
תמוז ואב המכונים חודשי העינים
(שער הכוונות דרושי ר"ה א).

**'תיקוני זעיר' הינם רחמים
פשוטים ואילו 'תיקוני אריך'
הינם רחמים גדולים**

והנה איתא בזוה"ק (אדרא רבא
ח"ג דף קלד:) שהי"ג מידות שהם
תיקוני אריך נקראים 'ימי קדם'
ואילו ה'ט' מידות שהם תיקוני זעיר נקראים 'ימי
עולם'. ותיקוני זעיר נקראים רחמים סתם שהם
רחמים רגילים, ואילו תיקוני אריך נקראים רחמים
גדולים. כי ישנם פגמים גדולים שלא ניתן לתקנם
ע"י תיקוני זעיר אלא נדרש עבורם רחמים גדולים
שהם תיקוני אריך הנקראים 'ימי קדם', דהיינו שכדי
לתקן פגמים אלו צריך לתקן את שורשם 'ימי קדם'
שקודם בריאת העולם.

תיקוני זעיר - ימי עולם, תיקוני אריך - ימי קדם
וזהו מה שאנו אומרים כל יום בתפילת שחרית (רבונו
של עולם שלאחר פרשת העקידה): ונאמר (ישעיהו סג, ט)
'בכל צרתם לא לו צר ומלאך פניו הושיעם באהבתו

בני יששכר

**הנה השם הזה צהחלקו ירמוח לימי צין המלרים לתמוז ואב, אותיות ט"ד
הס ו"ג רומזים ל"ג ימי תמוז מן התענית עד סוף החודש, ואותיות
כ"ד הס ט' רומזים לט' ימים אשר מן ר"ה אב עד התענית אשר אלו
הימים כזיכור הס צהסתר עד ירחס הש"י צ"ג, והנה להיות הימים האלה
כעת הס צהסתר פניס צעור"ר לזה הוא הכוונה הסתרת שס הנכבד
צחילופי אהון עד אשר יאיר הש"י לשראל צרחמים רבים ו"ג תיקוני אריך
(נגד הו"ג ימים של תמוז, ואמך משה צימים הסס אחר שצירת הלחות),
וע' תיקונים דז"א (נגד ט' ימים של אב, אמך משה צימים הסס אחר
שליחות המרגלים אשר צכו העס צלילה הכוא צכיה של חסס)**

ובחמלתו הוא גאלם וינטלם וישאם כל ימי עולם'.
ונאמר (מכה ז, יח - כ) 'מי אל כמוך וגו' תתן אמת
ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבתינו מימי
קדם'. דהיינו, שקודם הזכיר התיקונים שנקראים 'ימי
עולם' שהם תיקוני זעיר, ולאחר מכן הזכיר את הי"ג מידות
מדות המנויים בספר מיכה המכוונות ל"ג מידות
שאמר משה (בזוה"ק שם דף קלא: שהי"ג מידות שאמר
משה אינון לתת ואילו הי"ג מידות שאמר מיכה אינון
לעילא, עיי"ש), והם 'תיקוני אריך' הנקראים 'ימי קדם'.

**בר"ח אב מסתיימים הימים שוכנגד י"ג מידות של
רחמים ואהרן הכהן פעל של יבואו ח"ו לידי נפילה**

ב.

מידת הרחמים - הרגשת צער הזולת כצערו שלו ממש

**מידת החסד היא חסד פשוטה, ואילו חסד שבא מצד מידת הרחמים היא מיוזג של דין וחסד | מידת
החסד בא כדי להשפיע חסד לאחרים, ואילו חסד שבא ע"י רחמים הוא כשמרגיש הצער הזולת
כצער שלו | כאשר האדם מרגיש את צער הזולת כצערו הוא מטיב עמו ללא גבול ומרחם עליו יותר
מאשר על עצמו**

ה' על יראיו, כי דאגת האב לבנו והרצון להיטיב עמו
אינו נובע מצד מידת החסד הטבועה בו שמשותקק
להיטיב עם הזולת, אלא כי 'נפשו קשורה בנפשו'
(בראשית מד, ל), עצמו ובשרו הוא, וצערו וכאבו של
בנו הוא צערו וכאבו שלו עצמו.

**כאשר האדם מרגיש את צער הזולת כצערו שלו
הוא מטיב עמו ללא גבול**

וזהו ביאור ההבדל בין מידת החסד למידת הרחמים,
כי הגם שמידת החסד הוא השפעה ללא גבול וצמצום,
ואילו מידת הרחמים היא בעלת גבול וצמצום, ומחמת
זה נחשבת מידת החסד כמשיפעה יותר ממידת
הרחמים, אבל מאידך, בתוך גבולות ההשפעה של
מידת הרחמים השפעתה רבה יותר מהשפעה שע"י
מידת החסד, כי כאמור ענינה של מידת הרחמים
הוא שגבולות ה'אני' של האדם מתפשטים אף לגבי
אחרים, וממילא הרחמים והחסדים שהוא משפיע
הם גדולים ועצומים לאין ערוך וללא גבול, כי טבע
האדם שלא ישקוט ולא ינוח עד אשר ישקוט וירגיע
את צערו וכאבו, ומבחינה זו השפעת מידת הרחמים
הוא ללא גבול יותר מהשפעה שע"י מידת החסד.

**ישנה בחינה במידת הרחמים שהיא למעלה
מהשכל האנושי שמרחם על הזולת יותר מאשר
על עצמו**

ומידה זו יש בה הבנה אף מצד השכל וההגיון, כי
באמת מן הראוי שאדם רגישי צער הזולת וירחם עליו
כמו שהוא מרגיש את צערו האישי, שהלוא בעת צר לו
הוא מרגיש עד כמה עומק הצער וגודל הסבל, ואם כן
עליו להבין שכאשר הזולת נמצא בעת צר אין הרגשתו

בין אופן ההשפעה ע"י מידת החסד לאופן ההשפעה
ע"י מידת הרחמים.

**מידת החסד - השפעה לאחרים, מידת הרחמים -
הרגשת צער הזולת כצערו שלו**

והביאור בזה הוא שבאמת מידת החסד הוא השפעה
ללא צמצום וגבול, ואינו מצומצם ומוגבל בהשפעה
רק על עצמו, אלא הוא משפיע רחמים וחסדים אף
לאחרים, וזאת בניגוד למידת הרחמים שהיא בעלת
צמצום וגבול מצד מידת הדין שבה, ואין ענינה
השפעה על הזולת, אמנם מאידך אף העושה חסד
עם הזולת יתכן שלא ירגיש בצערו וכאבו של הזולת
כאילו היה צערו וכאבו שלו עצמו, כי מטבע האדם
שהרגשי מוגבלים ומצומצמים סביב ה'אני' העצמי
שלו ואינו מרגיש את רגשות זולתו, ואילו מהותה
של מידת הרחמים הוא התפשטות גבולות ה'אני'
אף לאחרים, דהיינו חיבור וקשר לזולת עד שצער
הזולת נוגע בנימי נפשו כמו צערו וכאבו שלו עצמו
ממש, ואם יחסר לזולת מאומה הוא מרגיש כאילו
הוא עצמו חסר, וממילא יתעוררו בו רגשי רחמים
וחמלה ורצון להשפיע על זולתו די מחסורו אשר
יחסר לו, ולא מצד מידת החסד שצריך להיטיב, אלא
כי מרוב אהבתו והתחברותו עם הזולת הוא מרגיש את
צערו ומחסורו כצערו ומחסורו ממש, וממילא הוא
שש ושמה להיטיב עם זולתו, כי בהיטיבו לזולת
הוא מרגיש שלעצמו הוא מיטיב.

**'כרחם אב על בנים' - כי מרגיש את צער הבן
כצערו האישי ממש**

וזהו שנאמר (תהלים קג, יג) 'כרחם אב על בנים רחם

**מידת החסד היא ללא גבול ואילו מידת הרחמים
היא מיוזג של דין וחסד**

כאמור בדברי הבני יששכר יש לכוון בימים האלו
של בין המצרים את השמות הקדושים המכוונים
כנגד י"ג וט' מידות של רחמים, כדי לעורר את מידת
הרחמים עד אשר יאיר השי"ת לישראל ברחמים רבים
י"ג תיקוני אריך וט' תיקונים דועיר אנפין, וצריך
לבאר מהותה וענינה של מידת הרחמים, כי הנה
ידוע שישנם ג' קוין שבאמצעותם השי"ת מנהיג את
העולם, והם ג' מידות: דין חסד ורחמים, והם כנגד ג'
האבות, אברהם הוא מידת החסד, יצחק הוא מידת
הדין, ויעקב הוא מידת הרחמים (עי' זוה"ק ח"א דף
כה: ח"ב דף קעה: קעו).

ובפשטות השפעת הרחמים והחסדים שעל ידי מידת
החסד הוא יותר מהשפעת הרחמים והחסדים שעל
ידי מידת הרחמים, כי מידת החסד אין בה דין כלל
אלא חסד בלבד, ואילו מידת הרחמים הוא מיוזג של
דין וחסד יחד, וזהו מידת יעקב אבינו מידת תפארת
שהוא הקו האמצעי הכולל בו דין וחסד יחדיו. מאידך,
מצינו שדוקא ממידת הרחמים היא השפעה ללא גבול,
וכמו שאמרו חז"ל (ר"ה יז): 'ברית כרותה לשלש עשרה
מדות שאינן חוזרות ריקם'. וכלשון רש"י (שמות לג,
ט) 'ללמדך סדר בקשת רחמים אף אם תכלה זכות
אבות, וכסדר זה שאתה רואה אותי מעוטף וקורא
י"ג מדות הוי מלמד את ישראל לעשות כן, ועל
ידי שיוכירו לפני רחום וחנון יהיו נענין כי רחמי
לא כלים'. וכן הוא מידת יעקב אבינו - שכאמור
הוא נגד מידת הרחמים - 'נחלה בלי מצרים' (עי'
שבת קיח). ואם כן שומה עלינו להבין מהו ההבדל

~

ואילו מהותה של
מידת הרחמים
הוא התפשטות
גבולות ה'אני' אף
לאחרים, דהיינו
חיבור וקשר לזולת
עד שצער הזולת
נוגע בנימי נפשו
כמו צערו וכאבו
שלו עצמו ממש,
ואם יחסר לזולת
מאומה הוא
מרגיש כאילו הוא
עצמו חסר

שונה, ואף הוא מרגיש צער עמוק וסבל רב, אכן מעבר לשכל וההגיון יש במידה זו אף בחינה עמוקה יותר שהוא למעלה מההגיון והשכל, כי ישנם מקרים בהם האדם מרחם על הזולת ומתמסר אליו יותר ממה שהוא מרחם ודואג לעצמו, והוא כאשר האדם מרגיש

שהזולת תלוי בו ושם עליו מבטחו, וכמו רחמי האב על הבן, שהאב דואג ומתמסר לבנו הרבה יותר ממה שהוא דואג לעצמו, ובחינה זו היא למעלה מהבנת השכל וההגיון, אלא הוא מהכוחות המופלאים שבנפש האדם שלא ניתן להבינו בשכל האנושי, וידוע שחיבת

'אני' הוא מושרש 'אין', והוא בחינת רצון עמוק שהוא הכתר העליון ושם אין דין כלל אלא רחמים גמורים, והיינו שישנו כח בנפש האדם שה'אני' שבו יתפשט על הזולת יותר ממה שהוא דורש לעצמו, והוא בחינה גבוהה למעלה מהשכל האנושי ושוורשה מהרצון העליון.

ג.

מלך לובש רחמים: הקב"ה מרחם על הבריאה למענו

כ"ב ימים של בין המצרים כנגד הכ"ב אותיות התורה | שורש כ"ב אותיות התורה הם בעולם 'המלבוש' | לובש צריך להיות בטל לגמרי למי שלובש אותו ולהיות חלק ממנו | כל הבריאה הם לבושים של כביכול וכאשר נברא נמצא בצער אף השכינה בצער כי הם חלק ממציאותו | וזהו גילוי של מידת הרחמים לגלות הצער של הבריאה כצערו של כביכול ממש

י"ג תיקוני אריך וט' תיקוני זעיר הם יחד כ"ב - סוד כ"ב אותיות התורה והנה בתחילת הדברים הובאו דברי האר"ל שבימים אלו של בין המצרים צריך לכוון בברכת אבות את שם טדה"ד שהם האותיות שקודם שם הוי"ה, והוא לעורר י"ג תיקוני אריך וט' תיקוני זעיר אנפין, שאותיות ט"ד בגי' י"ג, ואותיות ה"ד בגי' ט' וכפי שנתבאר לעיל, ובספה"ק בני יששכר (שם) מביא מספה"ק ברית כהונת עולם (מאמר קדושה משולשת פ"א) שיחה - היינו י"ג וט' - הם בגי' כ"ב, סוד כ"ב אותיות התורה.

'אותיות' מלשון 'אותות' - כי בכ"ב אותיות התורה גנוזים סודות עמוקים וטמירים

והיינו כי בכ"ב אותיות התורה גנוזים סודות עמוקים וטמירים עד למאד שלא ניתן להסבירם ולבארם בשכל האנושי, ולכן נקראים בשם 'אותיות' מלשון 'אותות' ומופתים, שהם דברים פלאיים ונפלאים מהשכל האנושי, וכן האות הראשונה נקרא 'אל"ף' אותיות 'פל"א', שפעולת האותיות בכל העולמות הוא באופן פלאי, ולא ניתן להשיגם ע"י השכל האנושי.

שורש כ"ב אותיות התורה בעולם הגבוה ביותר שהוא עולם המלבוש

ושורש האותיות הוא בעולם המלבוש, והוא העולם גבוה ביותר, והיו מחכמי המקובלים שלא הזכירו כלל עולם זה בכתביהם לרוב גובה של עולם זה, מאידך מצינו לכמה מחכמי הרז הדברים שכן דרשו בענין עולם המלבוש, ויסוד הדברים בקוצר אמרים הוא, כי כאשר עלה ברצונו הפשוט לברוא את העולמות צמצם כביכול את אורו ומהותו שהוא אין סוף כלל כדי להניח מקום פנוי לברוא את כל העולמות כולם. והצמצום הראשון היה במה שנעשה כעין לובש אשר בהם נתלבש המאציל אין סוף ב"ה, ואותו המלבוש נתהוה מאורו העצמי, וכדרך אמרם ז"ל (בר"י כא, ה): כהדין קמצא דלבושה מיניה וביה [בריה אשר לובש אינו דבר נפרד אלא חלק מגופו]. ומלבוש זה הוא מעצמות רוחניות כ"ב אותיות התורה, שהיא לובשו של הקב"ה דלבושה מיניה וביה, שבה נתלבש והיא מאורו עצמותו כביכול, ונתצמצם בתוך לבושו להתגלות בה ועל ידה בכל המציאות כולו, ומהם נארגו רל"א שערים המבוארים בספר יצירה (פ"ב ב - ד), והם הם האותיות העליונות שמהם נצטרפו הצירופים שבהם נבראו שמים וארץ כמפורש בספר יצירה (שם ה).

וזהו סוד דברי המדרש (שמו"ד ג, א): מהיכן נבראת האורה, נתעטף הקדוש ברוך הוא בשלמה והבהיק העולם מזיוו מראשו ועד סופו, כמו שכתוב (תהלים קד, ב) 'עוטה אור כשלמה', ואח"כ 'עוטה שמים כיריעה'.

המלבוש בטל ללבושו ונעשה חלק ממנו וכמו כן מצינו שי"ג תיקוני דיקנא שהם השערות נקראים בשם לבוש (עין עץ חיים שמ"ב פ"א), כי ענין לבוש הוא התפשטות מהמקור, והמקור הוא גוף האדם ממנו צומחות ומתפשטות השערות. ואף לבוש חיצוני שאינו מתפשט מגוף האדם נעשה במידה מסוימת כחלק מגוף האדם עצמו, וכדרך אמרם ז"ל (סנהדרין דף פג:): בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם, אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם. דהיינו שבגדי כהונה נהפכים להיות חלק מהכהן עצמו, ובהעדר בגדי כהונה חסר בעצמותו הכהן, וכמו"כ התירו חז"ל לצאת בשבת לרה"ר עם המלבושים ואין בהם משום איסור הוצאה בשבת מתחת שהם בטלים לגוף האדם. ובאמת מתחילת ברייתו של אדם הראשון הוא נברא כאשר לבושו עליו, כי העור של האדם היה לבושו, ורק לאחר החטא הוזקק ללבוש חיצוני, אבל בשורשו הלבוש אינו דבר חיצוני אלא מתפשט מגוף האדם עצמו.

ויתירה מכך מצינו, שכאשר רות רצתה לבקש מבעוז שישא אותה לאשה, היא השתמשה בלשון 'פרשת כנפך על אמתך' (רות ג, ט), דהיינו שבעל הלבוש יכול להכניס את השני לתוך המציאות שלו באמצעות הכנסתו תחת כנפי בגדו, וזהו כח של 'לבוש'.

כאשר הנבראים בצער אף השכינה בצער כי כולם בטלים אליו וחלק ממציאותו

והנה אמרו חז"ל (אבות פ"ו מ"א): כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא ברא אלא לכבודו, שנאמר (ישעיהו מג, ז) 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו'. ורבי יוחנן קרי למאני מכבודותא (כ"ק דף צא:). והיינו שכל הנבראים שנבראו לכבוד הבורא ית"ש הם לבושים של הקב"ה, וממילא כל הנבראים הם חלק ממציאות הבורא עצמו, כי הלבושים בטלים למקור עצמו ונעשים חלק ממנו.

וממוצא הדברים יובן מה דאיתא בספה"ק שכאשר האדם מתפלל להקב"ה אל יתפלל עבור עצמו, אלא למען כבוד שמו יתברך, שהלוא כל הנבראים כולם הם לבושים של הקב"ה, והלבושים בטלים למקור ונעשים חלק ממנו, וכמו שנאמר (ישעיהו מה, יא) 'למעני למעני אעשה', כי כאשר הנבראים שרויים בצער, השכינה עצמה בצער, שכל הנבראים הם חלק מעצמות הבורא.

'למעני למעני אעשה' - סוד התפילה להתפלל עבור כבוד שמו יתברך

וזהו שאמרו חז"ל (ר"ה דף יז:): 'יעבר ה' על פניו ויקרא' (שמות לד, ו), אמר רבי יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שנתעטף הקדוש

ברוך הוא כשלוח צבור והראה לו למשה סדר תפלה, אמר לו כל זמן שישאל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם. וכתב מהרש"א בחידושי אגדות (שם): בספר ישן מחכמת המקובלים מצאתי וז"ל, נתעטף הקדוש ברוך הוא באותו טלית לבנה שנתעטף בברייתו של עולם שעליו נאמר 'עוטה אור כשלמה', שמבחינוק מסוף עולם ועד סופו וכו', והאריך בסוד הענין. והיינו שהקב"ה גילה למשה רבינו רז זה, והראה לו סדר תפילה, שאל יתפלל האדם עבור עצמו, אלא יתפלל למען כבוד שמו יתברך, כי כל הנבראים כולם הם התפשטות לבושו של הקב"ה אשר פרס כנפיו עליהם, והרי הם חלק מעצמותו ית"ש, ואם כן עשה למענך ולא למענו.

וכך איתא בספה"ק בבאור הפסוק (ישעיהו כה, ט) 'ואמר ביום ההוא גנה אלהינו זה קוינו לו וישענו, זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו'. דהיינו שישועת ישראל הוא ישועת הקב"ה, וכל בקשותינו מלפניו הם כדי לשמוח בישועתו ית"ש. וכאשר כל הבריאה כולה תגיע להכרה זו, שאין מציאות עצמית של הנבראים, אלא כל הבריאה היא לבוש של הקב"ה, אז 'וימלא כבוד ה' את כל הארץ' (במדבר יד, כא), כי כבוד ה' הוא כינוי למציאות הבורא ית"ש, והיינו שכל הבריאה כולה תהיה רק מציאותו ית"ש.

ה'אני' של הקב"ה כולל כל הבריאה מראשית ועד אחרית

ומעתה יתבאר אשר זו היא מידת רחמים גדולים של הקב"ה, כי כאמור מידת הרחמים הוא התפשטות הרגשת העצמיים על הזולת כאילו הוא חלק מהעצמיים, אשר הרחמים המתפשטים מן האדם על זולתו יכולים להיות יותר מן הרחמים שיש לו על עצמו והיינו שבחינת 'אני' שלו בא מבחינת 'אין' שהוא בחי' כתר עליון ורחמים גמורים.

וכיון שהתבאר אשר כל הבריאה היא התפשטות ולבוש של הקב"ה, נמצא אשר השפעת הקב"ה הוא מצד מידת הרחמים, והרחמים הללו הם מבחי' 'אין' שהם רחמים גמורים, וכביכול בחי' 'אני' שלו באה מבחי' 'אין', ולכן ככל שתתברר אמת זו שכל העולם הוא חלק ממציאות השי"ת יושפעו לעולם רחמים גדולים ונפלאים, וזהו שנאמר (ישעיהו מד, ז) 'כה אמר ה' מלך ישראל וגאלו ה' צבאות אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים'. דהיינו שה'אני' של הקב"ה מתפשט על כל הבריאה כולה מראשית ועד אחרית, כי כל הבריאה כולה הם לבושים של שם הוי"ה, וכולם בטלים אליו ונעשים חלק מה'אני' של הקב"ה ועל ידי זה נשפעים רחמים גדולים ונאגל גאולת עולם כב"א.

נקודות:

ישנם מקרים בהם האדם מרחם על הזולת ומתמסר אליו יותר ממה

שהוא מרחם ודואג לעצמו, והוא כאשר

האדם מרגיש שהזולת תלוי בו ושם עליו מבטחו, וכמו רחמי האב על הבן, שהאב דואג ומתמסר לבנו הרבה יותר ממה שהוא דואג לעצמו, ובחינה זו היא למעלה מהבנת השכל וההגיון, אלא הוא מהכוחות המופלאים שבנפש האדם שלא ניתן להבינו בשכל האנושי

~

וכיון שהתבאר אשר כל הבריאה היא התפשטות ולבוש של הקב"ה, נמצא אשר השפעת הקב"ה הוא מצד מידת הרחמים, והרחמים הללו הם מבחי' 'אין' שהם רחמים גמורים, וכביכול בחי' 'אני' שלו באה מבחי' 'אין', ולכן ככל שתתברר אמת זו שכל העולם הוא חלק ממציאות השי"ת יושפעו לעולם רחמים גדולים ונפלאים

א.

מ"ב מסעות ליציאת מצרים, ומ"ב מסעות לביאת הארץ

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעותיהם על פי ה' ואלה מסעותיהם למוצאיהם (לג, א).

הנה יציאת מצרים היתה בכדי לעלות ולדיכנס לארץ ישראל, וכמו שאמר הקב"ה למשה רבינו (שמות ג, ח) וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה וגו'. אלא שגורם החטא ודור יוצאי מצרים לא היו באי הארץ, אלא הם מתו במדבר ובניהם אחריהם ירשו את ארץ ישראל. ונמצא כי נתחלקה יציאת מצרים וביאת הארץ לשני דורות נפרדים, אלו יצאו ממצרים ואלו באו אל הארץ.

ומעתה יש לומר כי מ"ב המסעות היו להם שני פירושים, כי מתחלה נועדו להיות חלקי הדרך היציאה ממצרים כדי לנסוע ולהגיע לארץ ישראל, אבל לבני אותו דור שלא נכנסו לארץ ישראל היו מסעות אלו רק למען השלמת היציאה ממצרים, כי בכל מסע ומסע התרחקו עוד מטומאת מצרים. וי"ל כי 'מוצאיהם' הוא ענין יציאה ממצרים, ו'מסעותיהם' הוא הנסיעה לארץ ישראל כמו כל נסיעה לבוא לאיזה מקום, ובוה יש לפרש את הפסוק, כי בתחלה הוא עוסק במה שהיו המסעות צריכות להיות, וזהו שאמר את מוצאיהם היינו היציאה ממצרים שהיתה עבור למסעותיהם שיסעו ויגיעו לארץ ישראל. ואח"כ מסיים על מה שהיה למעשה, ואלה מסעותיהם שכל מטרותם לא היתה אלא למוצאיהם למען השלמת היציאה ממצרים.

ב.

משה רבינו המשיך את הכח לגלות קדושת אר"י בכל מקום

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעותיהם על פי ה' ואלה מסעותיהם למוצאיהם (לג, א).

יש להבין מה נתייחד ענין המסעות שנאמר בו בפירושו כי משה רבינו כתב זאת על פי ה', והלא את כל התורה כולה כתב משה רבינו על פי ה'.

הנה א"י בספח"ק (דמ"א ד"ה ויכתוב ועוד) בשם הבעש"ט הק' ז"ע כי אלו מ"ב המסעות, הם הדרכים והמסעות העוברים על כל אחד ואחד מישראל בדרכו לתכלית. והיינו אשר כל מדרגה ובחי' העוברת על אדם מישראל בדרכי עבודת השי"ת, וכל מצב וזמן העובר עליו ברוחניות ובגשמיות, הרי הם חלק מ"ב המסעות הפרטיות שהוא צריך לעבור בהם בדרכו. ודבר זה ללמד על הכלל כולו יצא, אשר כל מה שעבר על כלל ישראל מיום היותם לעם, וכל מה שיעבור עד הגאולה העתידה במהרה בימינו, כל המצבים שעברו וכל מקומות הגלויות וענייניהם, הכל הוא חלק מכלל גדול של מ"ב מסעות כלליות שכלל ישראל עוברים עד הגיעם אל התכלית.

והנה א"י בספח"ק ליקוטי מוהר"ן (תורה סא, א) כי בכל מקום שכלל ישראל נמצאים הוא בחי' קדושת ארץ ישראל, ומבאר שם כי דבר זה בא ע"י תניבת דברי תורה, כי תנועת הקולמוס בעת הכתיבה מפנה את האויר הטמא של חו"ל, והאותיות של דברי התורה הם אותיות מהכנימות, ועי"ז נהיה האויר בבחי' אוירא דארץ ישראל מהמים, עכ"ל. והנה א"י בזה"ק (תיקון ג, ב) כי מטוה של משה רבינו שבקע את הים, הוא בחי' הקולמוס הבוקע את ימא דאורייתא וכותב דברי תורה. וזהו שנקרא משה רבינו 'ספרא רבה דישראל' (פוסת יג, ב), כי הוא המשיך את כח תניבת דברי התורה ע"י מטה האלקים אשר בידו.

ולפי זה יש לומר כי לכן נכתב בפרשת המסעות כי כתבם משה רבינו על פי ה', כי בכח תניבה זו שכתב משה רבינו על כל המסעות של כלל ישראל בכל הדורות, עי"ז נתן את הכח להמשיך את אוירא דארץ ישראל בכל מקום שהוא, שהוא ע"י תניבת דברי התורה כנ"ל. וזהו שאמר ויכתוב משה וגו' על פי ה', כי על פי הוי"ו ע"ה"ח הוא בני' אוירא, להורות כי בכתיבתו זו המשיך את הכח לקדש את האויר.

ג.

ערי מקלט להמשיך רחמנות לתקן את הרציחה

והקריתם לכם ערים ערי מקלט תהינה לכם, ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה (לה, יא).

יש להתבונן למה בנו ערים מיוחדות לקלוט בהם את הרוצחים בשוגג, ויש עסק שלם מן הערים האלו. ובאמת מצאנו כי ענין עיר הוא תיקון על רציחה, כי קין שהוא הראש לרוצחים (אסתר הקדמה, י) היה בונה עיר (בראשית ד, יז), וצ"ב בזה.

הנה האדם מיוחד מכל הבעלי חיים במה שהוא בר דעת, ולפי שהוא בר דעת הוא ג"כ בעל רחמנות, כי הדעת גורמת שיכיר וירגיש באמת במה שמצער את זולתו ועי"ז ירחם עליו [ולכן מי שאין בו דעת אסור לרחם עליו (פרשת לב), לפי שהוא עצמו אינו בעל רחמנות כי אין לו דעת]. והיות השדה טורפת והרוגת באכזריות גדולה, כי אין לה דעת כלל, ואין לה שייכות עם האדם בעל הדעת. וכמו חיות טורפות אלו, הוא גם האדם הרוצח במזיד ח"ו, כי נהיה בזה אכזרי כמו חית טרף. [ואילו הבהמות שיש להן כבר יותר שייכות אל האדם, הרי הן פחות אכזריות ואינן טורפות את זולתן. ולעתיד לבא אומר (ישעיה יא, ו-ז) וגו' זאב עם כבש וזמר עם גדי ירביץ וגו' לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה את ה' וגו', הרי כי כאשר תתרבה הדעה, יפסיקו גם החיות הרעות לטרוף ולהרוג זו את זו].

אכן הרוצח בשוגג, לכא"ו לא היתה לו כוונה רעה, ואינו בעל אכזריות ח"ו. אבל לפי שהיה מעשהו בכלי דעת כמו שאמר עליו הכתוב (דברים ד, טז), והעדר הדעת הוא העדר הרחמנות, לכן נחשב גם מעשהו הרציחה הצריכה תיקון, ולכן הרי הוא צריך לברוח אל ערי מקלט. כי כדי לנכות עיר צריכים להיות אדם בעל דעת, היפך מן החיות הרעות הדרות בערות ובמדבריות. ולפי שבנין העיר בא ע"י דעת, ולכן הרי הוא ממשך הרחמנות ומתקן את הרציחה. ולכן אמרה תורה על הרוצח בשוגג, שהיה זה כאשר בא עם רעהו ביער לחטוב עצים (דברים יט, ח), כי יער הוא היפך מעיר, ולכן הוא מקום החיות הטורפות, ודוקא שם נכשל אדם זה ברציחה בלי דעת. ולכן תיקון בא ע"י ערים מיוחדות שנבנו בדעת, להמשיך רחמנות לתקן את הרציחה [וכן גם בערי הלויים, שהם הבעלי דעת של כלל ישראל, וממשיכים עליו את מדת הרחמים].

ולעומת הדעת שבקדושה המביאה רחמנות, יש דעת דסטרא אחרא שהוא קלי' עמלק, ועליהם צריכים לעורר היפך הרחמנות [ולכן נעשו שאול המלך ע"ה כאשר ריחם על אכזרים אלו, כי היה רחמן במקום אכזרי (קה"ר ד, כד)], ועליהם נאמר (תהלים מ, ז: וברש"י שם) האויב תמו חרבות לנצח וערים ונשת אבד זכרם המה, כי הם האויב אשר נצטוונו לכולתם לנצח ולאבד את זכרם. והזכיר את עריהם במיוחד, כי ערי העמלקים הם היפך הגמור מענין העיר בקדושה. ולכן ביו"ט של מחיית עמלק יש יום מיוחד לערים המוקפות חומה, דהיינו ערים המיושבות ביותר, כי במחייית עמלק ועריהם מיתוספת קדושה מיוחדת בענין הערים של הקדושה, ונמשך דעת ורחמנות דקדושה בתוקף גדול.

ד.

פטירתו של אהרן הכהן היא דביקות בחיי הנשמה

ויהנו בחר ההר בקצה ארץ אדום, ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם וגו', ואהרן בן שלש ועשרים ומאת שנה במותו בחר ההר (לג, יז-יח).

נתייחדה פטירת אהרן הכהן שנוכרה בתוה"ק בפירוש עם ציון יום הסתלקותו, ונראה שיש ענין מיוחד בהסתלקות זו.

הנה על הפטירה נאמר (קהלת י, ז) וישב העפר על הארץ כשהיה, והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה. כי הגוף יורד ובלה בעפר, ואילו הנשמה עולה ומתעלה לשמי מרומים להתעדן בנועם זיו שכניה. ויש בזה עבודה גדולה לברר את אמתית הענין, שהרי מצד הגוף נחשב זמן הפטירה כענין של ירידה ומיתה הגורמת עצבות, ואילו מצד הנשמה הרי זה זמן של התעלות והתקרבות אל פי ה' במסירות נפש נעלית.

והכהנים שהיו עובדים בבית המקדש להקריב קרבנות, אשר פנימויות ענין הקרבן הוא מסירות נפש של מקריב כידוע, ואי' בספח"ק זרע קודש (פי' צו ד"ה דבר) כי הכהנים היו מלמדים את סוד כוונת המסירות נפש כנכון. והיינו שהיו הכהנים מלמדים כי מסוי"נ הוא בחירה דביקות וחיי נשמה ולא מיתה הגוף. וראש כל הכהנים היה אהרן הכהן, והוא היה מקדש בעבודתו את כלל ישראל במסירות נפש נכונה להעלות מ"ן כראוי. ולכן פטירתו מצויינת במיוחד בתורה, לפי שהוא מלמדנו את ענין הפטירה כנכון.

ודגומא לזה היא יום פטירתו של רשב"י, אשר היה בכל אותו יום במצב נעלה של דביקות נשגבה וגילה סודות התורה נפלאים, כי התכונן להעלות את נשמתו במסירות נפש. ולכן היה עוסק לפני פטירתו בסודות התורה של הכהן גדול הנכנס לפני ולפנים, כי בזה גילה איך תהיה פטירתו (ויזם פטירתו הוא כנגד הוד שבהו, מדתו של אהרן הכהן, והוא ג"כ בחי' יום פטירת אהרן הכהן בראש חודש שב הוא החודש החמישי בחי' הוד).

והיתה פטירתו של אהרן הכהן בקצה ארץ אדום, כי עשו הוא אדום (בראשית לו, ח) בחר לו את העדה"ז לחלקו ונתלתו (רש"י בראשית כה, טז), ולכן כאשר ראה את עבודת הכהונה שהיתה מסורה לבכורים, ביה אותה ואמר הנה אנכי הולך למות (שם טז, לב: וברש"י). והיינו לפי שראה אותם עוסקים בעבודת המסירות נפש, ומצד השגתו הגשמית נחשבת המסירות נפש למיתה ואבדון, ולכן היה מוכה את הבכורה. וכבדי לברר את ענין הגוף, ולגלות את קדושת גופי ישראל שהם בפטירתם מתדבקים באור הנשמה, נפטר אהרן על קצה ארץ אדום.

ופטירה כזו היא בחי' של חיים, שהרי אין הנשמה מתה אלא היא עולה ומתעלה להידבק בחי החיים. וזהו דאי' ברמב"ם (הל' חגיגה פ"ג ה"ח) כי כימי חכמים הראשונים היו אומרים בעת ההלל קב"ג פעמים הללויה, וסימן לדבר הם שנותיו של אהרן. והיינו כי בהלל נאמר (תהלים קטו, י) לא המתים הללו י-ה ולא כל יודי דומה וגו', וכן כמה פעמים נזכר בהלל הענין של חיים כמו 'אתהלך לפני ה' בארצות החיים' וכן 'לא אמות כי אחיה וגו', ולכן ניתנה בזה סימן שנות חיי אהרן וזמן הסתלקותו, שהיתה דביקות בחיים.

ה.

סמיכות פרשת מסעי לפרשת דברים

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן (לג, א).

א"י בספח"ק בני יששכר (סיון ה, י) כי ישנם ו' סדרות הפותחות באות א', אלה תולדות נח (בראשית ט, ט), אלה פקודי המשכן (שמות לה, כא), אם בחוקותי תלכו (ויקרא כו, א), אלה מסעי (במדבר לג, א), אלה הדברים (דברים א, א), אתם נצבים (שם פט, ח), וסימן לדבר בספח"ק (אייב לג, ג) ואאלפך חכמה דהיינו ו' אלפין, עי"ש. ויש לומר כי ו' סדרות אלו הם כנגד ו' המדות העליונות מחסד עד יסוד, ובה מכוון למה נסמכו בענין זה פרשיות מסעי ודברים זה אחר זה, כי הם כנגד מדות נצח הוד הפועלות תמיד ביחד, כמו שרואים בסדר השבעה רועים המכוונים אל המדות העליונות, כי משה ואהרן שהם בחי' נצח הוד הם היחידים מבין הרועים שהיו יחד באותו הדור, וכן רואים באיברי האדם המכוונים אל המדות העליונות, כי שני הרגלים מכוונים כנגד נצח והוד, ותמיד הולכים ועומדים עם שני הרגלים ביחד, כי מדות אלו פועלות תמיד ביחד, ולכן גם נסמכו פרשיותיהם זו לזו.

ופרשת מסעי פותחת בספח"ק 'אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן', ונזכרו שניהם יחדיו, ואכן שנותיהם של משה ואהרן בעת עמדם לפני פרעה לגאול את בני ישראל, שהיה משה בן פ' ושני ואהרן בן פ"א (שמות ג, ט). הנה יחד הם בני' נצח הוד. ולפי שבעיקרה פרשת מסעי היא בחי' נצח המכוון למשה רבינו ממשך הפסוק ואומר ויכתוב משה וגו' (לג, ט), והפרשה מסיימת אשר צוה ה' ביד משה וגו' (לג, ט). ואילו פרשת דברים שהיא בחי' הוד המכוון לאהרן הכהן, הנה 'דברים' בני' אהרן. והנה ספר במדבר הוא הספר הרביעי בחי' נצח, ולכן בו נאמרה פרשת מסעי שהיא בחי' נצח כנ"ל, ופרשת דברים נאמרה בספר דברים שהוא הספר החמישי בחי' הוד.

ובך נקשרו נפשות חברייך: דער קשר וואס א איד שפירט צו ירושלים - א יסוד אין אידישקייט

א. ביום חתונתו: דער שטארקער קשר צווישן כלל ישראל מיטן רבוש"ע

דער רבוש"ע האט בוחר געווען אין כלל ישראל | ער האט חתונה געהאט מיט זיי | ער האט זיי געגעבן די תורה - וואס דורכדעם ווערט מען מקושר צו אים | ווען א איד דערהערט און שפירט די אהבה - ווערט ער נאנט צום רבוש"ע | עס קומט אים אן לייכט צו טון מצוות לשמה | 'לשמה' מיינט נישט, אז מען האט נישט הנאה | א משל צו א טאטן וועלכער גיבט צו עסן פאר זיין קינד | ווען דער רבוש"ע האט א נחת רוח - האט דער איד אויך הנאה | טאמער מען דערהערט נישט די אהבה - איז זייער שווער צו צוקומען צו 'לשמה'

ב. תוכו רצוף אהבה: דער פלאץ וואו עס ברענגט זיך ארויס דער 'קשר אהבה'

דער בית המקדש איז דער שטוב וואו דער רבוש"ע האט געוואוינט צוזאמען מיט כנסת ישראל | דארט האט געהערשט שמחה למעלה ולמטה | מיטן חורבן ביהמ"ק איז פארגעסן געווארן וואס שמחה מיינט | דאס חשכות אז א איד קען מיינען אז די גוי'אישע שמחה איז א שמחה | די אידן וועלכע זענען מתאבל אויף ציון - ווייסן וואס שמחה מיינט | אין תהלים קען מען טרעפן א בילד פונעם בית המקדש

ג. זכור אהבתך הישנה: אויך היינט אין גלות קען מען לעבן מיט א נאנטן 'קשר'

א מענטש טאר נישט אנקוקן תורה און מצוות ווי שטרענגע געזעצן | טאמער איינער האט אזא בליק - איז ער אויפן פארקערטן ריכטונג פונעם מכוון פון תורה און מצוות | צוליב דעם חשש האט מען נישט געארבעט צופיל מיט יראת העונש | עונש מיינט אז דער מענטש גייט אוועק פונעם זיסן באשעפער און עס ווערט אים אויטאמאטיש ביטער | גלות מיינט אז דער מענטש איז בוחר נישט צו זיין אונטער די פליגל פון דער שכינה | אפילו זייענדיג אין גלות קען מען זיך צוריק אויסדרייען מיטן פנים צום רבונו של עולם און ווערן מקושר מיט דער אהבה הישנה | בזמן הבית האט מען שטענדיג געאטעמט בית המקדש | דאס האט זיך גענומען פון די שלש רגלים וועלכע האבן אריינגעשיינט אויפן גאנצן יאר | בזמן הגלות דארף מען שטענדיג בענקען און ווארטן אויף דער גאולה | עצה טובה קמ"ל: לערנען און פארשטיין די פיוטים פון רבי יהודה הלוי | דער קנין פון ימי בין המצרים עפנט אויף א נייעם שער אין גאנץ אידישקייט

א.

ביום חתונתו: דער שטארקער קשר צווישן כלל ישראל מיטן רבוש"ע

בין המצרים קען מען טרעפן די שכינה

עס איז באקאנט דאס ווארט וואס דער קאזניצער מגיד - און אסאך חסיד'ישע ספרים - ברענגען אויפן פסוק (איכה א, א): "כָּל הַדְּפִיָּה הַשְּׂיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים", אז 'כל רודפיה' - די אלע וועלכע לויפן נאך די שכינה הקדושה, 'השיגוה' - קענען דערגרייכן די שכינה הקדושה, ווען? 'בין המצרים' - אין די טעג פון 'בין המצרים' דאס זענען ספעציעלע טעג וואס מען קען זוכה זיין צו געוויסע הצלחות וואס מען קען נישט זוכה זיין אין אנדערע זמנים. מען קען דאס מסביר זיין אויף פארשידענע ענינים וואס מען קען מצליח זיין אין די איצטיגע טעג, אבער מיר וועלן זיך באציען צו איין ענין - וועלכע איז א גרויסער עיקר אין גאנץ עבודת ה', דער ענין וואלט געדארפט זיין אסאך מער איינגעווארצלט ביי אידן - בפרט ביי עובדי ה' און בני תורה.

דער קשר צום בית המקדש איז א 'יסוד' אין אידישקייט

איינע פון די גרויסע עקרים אין אידישקייט איז דער ענין פון האבן א קשר מיטן בית המקדש, מיט ציון און ירושלים און מיט ארץ ישראל; ווי מען זעט אינעם 'חלק הנגלה' פון דער תורה, וויפיל הלכות עס זענען אוועקגעשטעלט געווארן אויף דעם ענין פון האבן א קשר צו ירושלים, וויפיל ענינים וואס מען מאכט צוליב 'זכר לחורבן', אלס 'אם לא אָעֵלָה אַתְּ יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שַׁמְחִתִּי, און בפרט די אלע הלכות פון בין המצרים און תשעה באב - וואס דאס איז כל כולו אוועקגעשטעלט אויף דעם ענין פון האבן א קשר מיטן בית המקדש וועלכער איז חרוב געווארן אין די טעג. און וויפיל דאס איז אן עיקר אינעם 'חלק הנגלה' - איז עס נאך אסאך א

גרעסערער עיקר אינעם 'חלק הנסתר' פון דער תורה; **ביי אלע צדיקים און עובדי ה' פון די פריערדיגע דורות איז געווען א גרויסער עיקר אינעם גאנצן עבודת ה' צו האבן שייכות קיין ארץ ישראל**, צי דורך 'תיקון חצות' און פארשידענע עניני אבילות אויפן חורבן, צי דורך שיקן געלט קיין ארץ ישראל וכדומה. אבער דער עיקר נקודה איז נישט נאר געווען די מעשים וואס מען האט געטון דערצו, נאר דאס הארץ וואס מען האט געהאט דערצו! די גאנצע עבודת ה' האט זיך געדרייט ארום א טיפן קשר צום ענין פון ציון, ירושלים און בית המקדש! מען האט געלעבט מיט א טיפן געפיל פון 'געוועים' און בענקעניש צו ביאת משיח און בנין בית המקדש! עס האט זיך געשפירט אז אלע עבודות וואס מען טוט האט נישט קיין שלימות - ווילאנג עס וועט נישט זיין דער זאך וואס דער רבונו של עולם האט אוועק געשטעלט אויף דער וועלט - וועלכע רופט זיך 'ציון וירושלים'.

יעדער איד שפירט דעם קשר - נאר מען ווייסט נישט וואס מען שפירט

מען וועט פרובירן אביסל מסביר צו זיין: וואס איז דאס 'ציון וירושלים'? וויאזוי איז מען זיך מקשר דערצו? וויאזוי באקומט מען א געפיל דערצו? און כאטש וואס דער ענין איז זייער איידל, און א גרויס טייל דערפון קען מען בכלל נישט מסביר זיין, ווייל עס איז א געפיל וואס האט נישט קיין ווערטער און איז העכער פון יעדן שכל'דיגן הסבר, און יעדע אידישע נשמה איז דאס מרגיש טיף אינערליך אין הארץ - דאך דארף מען פרובירן אויף וויפיל עס איז שייך אריינצוטראכטן און מסביר זיין בערך פון וואס מען רעדט, כדי מען זאל קענען מגלה זיין דעם טיפן באהאלטענעם געפיל, זיך אנכאפן דערין און

באקומען א קשר און שייכות - נישט נאר אין די דריי וואכן, נאר אויך א גאנץ יאר - צו 'ציון וירושלים'.

דער רבוש"ע האט 'בוחר' געווען אין ארץ ישראל' און 'ירושלים'

מען ווייסט פון אלע ספרים אז דער קשר צווישן דעם רבונו של עולם מיט כלל ישראל איז געבויעט אויף 'בחירתו יתברך' - דער רבונו של עולם האט אונז אויסגעוועלט פון אלע פעלקער צו זיין זיין פאלק, 'עם הנבחר', וואס דאס איז נישט געבויעט אויף קיין שום זייטיגע סיבה, נאר עס שטאמט בלויז פונעם גרויסן רצון און אהבה וואס דער רבונו של עולם האט אונז ליב; ווי מען זאגט יעדן טאג ביים דאווענען: "דבחר בעמו ישראל באהבה". עס איז אינטערעסאנט צו באמערקן, אז ממש די זעלבע לשונות פון 'בחירה' טרעפט מען ווען עס קומט צום ענין פון 'ציון וירושלים'; ווי עס שטייט אסאך מאל אין דער תורה (כמו: דברים יב, ה; ועוד): "אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיכם מִכָּל שְׁבֵטֵיכֶם", און ווי עס שטייט אין תהלים (קלב, א): "כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן אָהֳלָה לְמוֹשֶׁב לוֹ". און עס שטייט ווייטער אין פסוק א געוואלדיגן לשון (שם ד): "זאת מְנוחָתִי עַד עַד פֶּה אֲשֶׁב כִּי אֲוִתֶּיהָ" - דער רבונו של עולם זאגט: "איד האב שוין געהאט פארשידענע פלעצער ווי איך האב גערוהט; ווי עס שטייט (דברי הימים א יז, ה): "וְאֶהְיֶה מְאֹהֶל אֶל אֹהֶל וּמִמְשָׁכָן", אבער איינמאל איך בין אנגעקומען קיין ציון - וויל איך שוין נישט גיין אין ערגעץ! "זאת מנוחתי עדי עד" - דא איז מיין פלאץ אויף אייביג, און נישט ערגעץ אנדערש". און דער רבונו של עולם זאגט נאך צו א טעם: "פארוואס וויל איך דא בלייבן רוען? 'כי אותיה' - ווייל איך האב דאס געלוסט! איך האב ליב דעם פלאץ און

נקודות:

ביי אלע צדיקים און עובדי ה' פון די פריערדיגע דורות האט זיך די גאנצע עבודת ה' געדרייט ארום א טיפן קשר צום ענין פון ציון, ירושלים און בית המקדש! עס האט זיך געשפירט אז אלע עבודות וואס מען טוט אין גלות האט נישט קיין שלימות

'זאת מנוחתי עדי עד' – דא איז מיין פלאץ אויף אייביג, און נישט ערגעץ אנדערש! און דער רבונן של עולם זאגט נאך צו א טעם: פארוואס וויל איך דא בלייבן רוען?! 'כי אויתיה' – ווייל איך האב דאס געגלוסט! איך האב בוחר געווען דעם פלאץ ווייל איך האב עס ליב

דער מכוון פון גאנץ תורה און מצוות איז, אז דורכדעם זאל מען צוקומען צו א מורא'דיגן קשר פון אהבה און יחוד מיטן רבונן של עולם, און כדי צו קענען לעבן שטענדיג מיט דעם קשר – האט דער רבונן של עולם אויסגעוועלט א ספעציעלן פלאץ וואס דארט ווערט מקויים דער 'ושכנתי בתוכם', דארט וואוינט דער רבונן של עולם צוזאמען מיטן כלל ישראל

איך וועל דאס נישט אויפטוישן מיט קיין שום אנדערן מקום! איך האב דאס בוחר געווען צוליב מיין אהבה!". פון דעם זעט מען, אז דאס איז אזא גרויסער יסוד אין גאנץ אידישקייט, אז פונקט ווי דער רבונן של עולם האט 'בוחר' געווען אין כלל ישראל מיט אן 'אהבה' - אזוי האט ער אויך 'בוחר' געווען אינעם 'מקום המקדש' מיט אן 'אהבה'! דארף מען פארשטיין: וואספארא זאך טוט זיך אפ אינעם מקום המקדש - וואס דאס שפילט אזא הויפט ראלע אין גאנץ עבודת ה'!?

אלע תרי"ג מצוות צילן צו איין הויפט נקודה
ווען מיר קוקן אָן די תורה ומצוות - זעען מיר זעקס-הונדערט-און-דרייצן פרטים, וועלכע צוטיילן זיך אויף צענדליגע טויזנטע פרטים. אבער יעדער בר דעת פארשטייט, אז די אלע פרטים האט עפעס איין מכוון! דער רבונן של עולם האט נישט געוואלט טויזנטע זאכן, ער האט געוואלט בלויז איין זאך - וואס די אלע טויזנטע פרטים ברענגען אז מען זאל אנקומען צו יענע זאך! עס מוז זיין אז עס איז פארהאן עפעס א תכלית - וואס צוליב דעם האט דער אויבערשטער מצוה געווען תורה ומצוות פאר כלל ישראל! מען קען נישט זאגן אז דער תכלית איז בלויז דער שרעק פון עולם הבא וואס מען וועט באקומען אויף יענע וועלט, ווייל עס מוז זיין אז אויך אויף דער וועלט איז פארהאן א געוויסע שלימות'דיגע אויפטוה וואס דארף זיך אויפטון דורך תורה און מצוות. דארף מען פארשטיין: וואס איז טאקע אט דער מכוון!?

תורה איז נישט סתם א באפעל - נאר עס איז א 'קשר חיתון'

דער תירוץ האבן אונז חז"ל מגלה געווען אויפן פסוק (שיר השירים ג, יא): "בְּיָוֵם הִתְנַתּוּ וְיָבוֹם שָׁמַחְתָּ לְבוֹ", זאגן חז"ל (תענית כו:): "ביום חתונתו זה מתן תורה". דא ליגט דער גאנצער סוד פון תורה און מצוות, חז"ל זאגן אונז דא, אז 'מתן תורה' איז נישט סתם א באפעל פונעם רבונן של עולם צו די נבראים, נאר 'מתן תורה איז א חתונה! א חתונה פון כלל ישראל מיטן רבונן של עולם! אין אנדערע ווערטער: דער מכוון פון גאנץ תורה און מצוות איז, אז דורכדעם זאל מען צוקומען צו א מורא'דיגן קשר פון אהבה און יחוד מיטן רבונן של עולם - וואס דער גרעסטער דוגמא וואס מען קען צושטעלן דערצו אין דער וועלט - איז דער קשר און אהבה פון א 'חתונה'; ווי עס שטייט אין שיר השירים. דאס איז דער גרעסטער סארט 'קשר', דעריבער נוצט מען דאס

אלס דוגמא, אבער אינאמת'ן איז נישטא קיין דוגמא דערויף: עס איז א 'נמשל' וועלכע האט נישט קיין שום 'משל' אויף דער וועלט! עס איז פארהאן בלויז איין זאך וועלכע איז אזוי: 'כנסת ישראל עם דודה'.

'לשם יחוד' - מען ווערט כביכול 'איינס' מיטן רבוש'ע

דאס איז דער סוד פון 'לשם יחוד' וואס מען זאגט בעפאר מען טוט א מצוה. עס איז פארהאן א געטליכקייט וועלכע רופט זיך 'כלליות ישראל', דאס איז דער כלליות פון אלע אידישע נשמות, אלע 'חלקי אלוך ממעל' - דאס רופט זיך 'שכינתיה', ווייל דאס איז 'שוכן' אין דער וועלט. און עס איז פארהאן א בחינה פון 'קודשא בריך היא', דאס איז די געטליכקייט פונעם רבונן של עולם וועלכע שטייט העכער פון דער וועלט און עס איז נישט אראפגעקומען אויף דער וועלט. און דורכדעם וואס א איד - וואס ער איז א חלק פון דער 'שכינה' - טוט א מצוה דא אויף דער וועלט, איז ער מיידע דעם 'קודשא בריך הוא' מיט דער 'שכינה', דער איד מיטן רבונן של עולם ווערן 'איינס' בתכלית היחוד.

דער וואס האט נישט דעם געפיל - ווייסט נישט וויאזוי מען קען אנקומען צו 'לשמה'

מען וועט געבן א דוגמא וואו מען קען זען דעם חילוק צווישן איינער וואס זיין שייכות צום רבונן של עולם איז 'בדוגמת חתן וכלה', צו איינער וועלכער האט נישט דעם נאנטקייט. עס איז באקאנט פון חז"ל און פון אלע ספרים, די גרויסקייט פון לערנען תורה און מקיים זיין מצוות 'לשמה'. ביי א מענטש וועלכער האט נישט אנטוויקלט דעם געפיל פון נאנטקייט און קשר צום רבונן של עולם - איז 'לשמה' זייער א שווערע און פרומע זאך, ביי אים שטייט זיך אפ 'לשמה': "איך טאר נישט הנאה האבן פון תורה! איך טאר נישט מיינען מיר! איך מוז מיינען בלויז דעם אויבערשטן!". דעריבער, זוכט ער עצות וויאזוי מען קומט צו צום 'לשמה', ער איז זיך אסאך מחזק מיטן מאמר חז"ל (פסחים ג:): "מתוך שלא לשמה בא לשמה" - אז איין טאג וועט ער נאך אנקומען צום 'לשמה'. בקיצור: 'לשמה' דרייט זיך ארום 'שלייל' און נעגאטיוו, אז מען 'טאר נישט' טראכטן פון אייגענע אינטערעסען!

א טאטע האט א נאטורליכע געפיל פון 'לשמה' צו זיין קינד

וידעראום, ביי א מענטש וועלכער האט

ב.

תוכו רצוף אהבה: דער פלאץ וואו עס ברענגט זיך ארויס דער 'קשר אהבה'

פארהאן נאך גאר אסאך פסוקים אין תהלים וועלכע ברענגען ארויס די נאטורליכע הרגשים וואס אידן האבן געשפירט אין ירושלים בזמן שבית המקדש היה קיים.

דער בית המקדש האט געברענגט שמחה אויף דער וועלט

פונקט ווי דער בית המקדש איז 'שמחת לבו' פונעם רבונן של עולם וועלכער פריידט זיך מיט זיין באליבטן כלל ישראל, אזוי אויך איז עס משפיע שמחה פארן כלל ישראל וועלכע פרייען זיך מיטן רבונן של עולם; ווי דער פסוק זאגט (תהלים קמט, ב): "שִׂמְחָה וְשִׂבְחָה לַעֲבֹדָי". און נישט נאר אויף כלל ישראל האט עס משפיע געווען שמחה, נאר אויף דער גאנצער וועלט האט עס געברענגט א שמחה; ווי דער פסוק זאגט (תהלים מח, א): "מְשׁוֹשׁ קַל הָאֶרֶץ הָרַ צִיּוֹן" - דער בית המקדש איז א פלאץ פון וואו די גאנצע וועלט שפעט שמחה!

'יחוד כנסת ישראל עם דודה' - דער קשר וואס דער אויבערשטער האט מיט כנסת ישראל.

דוד המלך'ס הארץ שפיגלט אפ די געפילן פון בית המקדש

טאמער איינער וויל היינט צוטאג שפירן פונדערווייטס עטוואס פון די געפילן וואס עס האט זיך געשפירט אין בית המקדש - זאל ער ארויסנעמען א תהלים'ל און צולייגן אביסל הארץ צו די פסוקים וואו דוד המלך רעדט פונעם בית המקדש; ווי לדוגמא: (תהלים מג, ד): "וְאָבֹאֶה אֶל מִזְבֵּחַ אֱלֹקִים אֶל שְׂמֵחַת גִּילִי" - דארטן האט זיך געשפירט ווי דער רבונן של עולם איז מיין פרייד און לעבנס לוסט! אדער אזא פסוק ווי (תהלים מח, ד): "אֱלֹקִים בְּאֶמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁבָּב" - אין די פאלאצן פון בית המקדש האט זיך געשפירט אז דער אויבערשטער איז אונזער באשיצער! און אזוי איז

דעמאלט זענען מיר פרייליך געווען!

די גמרא זאגט (ברכות א): "אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה" - היינט טאר מען נישט לאכן מיט א פול מויל. **וויבאלד היינט טאר מען נישט ארויסגעבן די שמחה בשלימות, דערפאר ווייסן מיר נישט גענוג וואספארא גרויסער יסוד אין עבודת ה' עס איז די מדה פון 'שמחה'.** בזמן שבית המקדש היה קיים איז די גאנצע עבודת ה' צוגעגאנגען מיט א געוואלדיגע צופרידנקייט און פרייליכקייט, וואס דאס האט אויפגעהויבן די גאנצע עבודת ה' צו א געוואלדיגע הויכע מדרגות! ווייל 'שמחה אמיתית' איז א מוראדיגע יסוד אין עבודת ה'; ווי דער פסוק זאגט (תהלים ק. ב): "עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה, ווען אימער א איד האט געוואלט ווערן א פרייליכער איד, ער האט געוואלט דינען דעם אויבערשטן מיט א שמחה - איז ער ארויפגעגאנגען צום בית המקדש - 'משוש כל הארץ' און געווארן מיטגעשלעפט מיט דער שמחה וואס האט דארט געהערשט. בפרט אין די דריי זמני השנה, 'מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון', וואס מען האט פ'עולה רגלי געווען, וואס דעמאלט איז געווען א ספעציעלע מצוה פון שמחה; ווי עס שטייט (ויקרא כג. מ): "וְשִׂמְחֶתֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם", וואס דעמאלט האט דער רבנו של עולם קובע געווען אז מען זאל זיך פון דארטן אנשעפן שמחה אויף א גאנץ יאר.

מיר האבן פארגעסן וואס עס מיינט דער מושג 'שמחה'

דער נביא קלאגט (איכה ב. ו): "שָׁכַח ה' בְּצִיּוֹן מוֹעֵד וְשִׁבְתָּ" - דער אויבערשטער האט געמאכט אז ציון זאל פארגעסן וואס דאס מיינט א יום טוב. דאס הייסט, מען האט פארגעסן וואס עס

מיינט אמת'דיגע 'שמחה', עס איז פשוט געווארן אויפגעטוישט פאלשע שמחה מיט אמת'ע שמחה, אזוי ווייט אז מענטשן קענען אמאל מיינען אז די גוי'אישע הוללות דאס מיינט 'שמחה'; ווי למשל אז גוים נעמען זיך צוזאם און גייען ארויס בינאכט ערגעץ צו א פארטי און עס שפילט ווילדע מוזיק און מען הוליעט - מיינען זיי אז דאס הייסט 'שמחה'... אין דער צייט וואס יעדער מענטש וואס טראכט נארמאל, פארשטייט אז דאס האט נישט קיין 'כי הוא זה' שייכות צום גאנצן מושג פון שמחה! עס איז פשוט אזא מין שרעקליכע 'עצבות' - וועלכע דרוקט זיך אויס אין הוללות! עס איז נישטא קיין טיפערע עצבות ווי דעם! און אמאל מאכט זיך, אז נעבעך א איד אין גלות מיינט נאך אז דאס הייסט שמחה. אויף דעם איז דער נביא מזהיר (הושע ט. א): "אֲל תִּשְׂמַח וְיִשְׂרָאֵל אֶל גִּיל כְּעַמִּים" - דו זאלסט זיך נישט פרייען מיט דער סארט שמחה ווי דער גוי פריידט זיך. דאס איז נעבעך דער גרעסטער חורבן בית המקדש, דער גרעסטער עומק פון גלות, דאס גרעסטע חשכות פונעם גלות - אז מען האט פארגעסן דעם מושג פון 'שמחה', מען ווייסט נישט וואס דאס מיינט ריכטיג שמחה! עס איז נישט שייך צו זאגן ווי פינסטער דאס איז!

וואו זענען די פרייליכע עובדי ה'!?

נישט נאר מגוש'דיגע מענטשן וועלכע זענען נאנט צום גוי - ווייסן נישט וואס עס מיינט שמחה - נאר אפילו ביי עובדי ה' און בני תורה איז אויך פארהאן א גרויסער חסרון אין 'שמחה', מען לערנט און דאווענט, אבער עס איז נישט מיט קיין 'שמחת הלב'! אז מען קוקט זיי אָן דערקענט מען נישט אז דאס זענען די גליקליכסטע און פרייליכסטע

ג.

זכור אהבתך הישנה: אויך היינט אין גלות קען מען לעבן מיט א נאנטן 'קשר'

דער פאראקערטער עקסטרעם פון לשמה: בשנאת ה' אותנו

ווען א מענטש פארשטייט אז דער עומק פון 'לשמה' מיינט נישט בלויז אז מען זאל נישט טראכטן פון די אייגענע אינטערעסן, נאר עס מיינט בעיקר אז מען זאל טון די מצוה מיט א נאנטקייט און א קשר צום רבנו של עולם, פארשטייט ער אויך אז דער 'היפוך הגמור' פון לשמה איז, ווען א מענטש קוקט אָן גאנץ תורה און מצוות כאילו דער רבנו של עולם איז א שטרענגער משגיח וועלכער שטייט מיט א שטעקן און טיילט פעטש פאר יעדן וועלכער פאלגט נישט אויס זיין באפעל. אויב א מענטש האט אזא בליק אויף תורה און מצוות - האט ער פארלוירן דעם גאנצן מכוון דערפון! ער וועט קיינמאל נישט צו קומען - דורך תורה און מצוות - צום תכלית פון "יחוד קודשא בריך הוא ושכינתו".

דער בליק פון חסידים אויפן ענין פון 'יראת העונש'

ביי חסידים האט מען נישט געמאכט קיין גרויסן עסק פון יראת העונש, מען האט נישט אזויפיל ארומגעארבעט דערמיט. אודאי מוז יעדער מענטש האבן יראת העונש, און מען דארף אפילו אנהייבן די עבודה מיט יראת העונש; ווי עס שטייט אין רמב"ם (פה"מ סנהדרין י. א), אבער ביי חסידים האט מען אנגעקוקט אז יראת העונש איז נישט אזוי ווייט א מדה פון 'יראה' - ווי אן עיקר אין 'אמונה' עס איז נישט אזוי ווייט א חלק פון דער 'עבודה' - ווי א חלק פון דער 'השקפה' וואס א איד דארף גלייבן און וויסן די עיקרי הדת אז די וועלט איז נישט הפקר! מען קען נישט לעבן מיט 'הפקרות', ווייל 'אית דין ואית דיין'.

וויאזוי קען מען היינט האבן א בית המקדש'דיגן געפיל, דער גלות שרייט דאך 'התרחקות'!?

לכאורה דארף מען פארשטיין: מיר ווייסן דאך אז דער גאנצער ביטערער גלות וואו מיר געפונען זיך שוין ליידיער באלד צוויי טויזנט יאר - איז אן עונש אויף די חטאים וואס אידן האבן געזינדיגט בזמן הבית און אויף די חטאים וואס מען לייגט צו אין יעדן דור, וואס צוליב דעם ווערט עס נישט אויפגעבויעט; ווי חז"ל זאגן (ירושלמי יומא א. א): "כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו". נו, וויאזוי קען מען היינט זיין מקושר צום רבנו של עולם מיט אט דעם בית

מענטשן אויף דער וועלט! דאס קומט טאקע פון דעם אויבנדערמאנטן חסרון - וועלכע פעלט ביי עובדי ה' - אז עס פעלט זיי דער גאנצער שייכות צום בית המקדש, זיי שפירן נישט די געגועים און אבילות אויפן חורבן, דעריבער שפירן זיי אויך נישט די שמחה פונעם בית המקדש. ווייל ווילאנג מען האט נישט קיין קשר צו ירושלים - האט מען נישט קיין השגה וואס דאס מיינט שמחה!

הם המתאבלים הם השמחים - די וועלכע האלטן אָן דעם קשר צום ביהמ"ק זענען פרייליך

עס זענען נאך היינט פארהאן צדיקים און יחידים סגולה, וועלכע זענען ריכטיג מתאבל אויף ירושלים, זיי בענקען און לעכצן מיט שטארקע געגועים צום בית המקדש. און וויבאלד זיי האבן א קשר צום בית המקדש - הערשט ביי זיי א 'מעין' פונעם בית המקדש! און דעריבער ווייסן זיי אויך וואס עס מיינט שמחה! זיי זענען אביסל מרגיש די שמחה וואס מען וועט זוכה זיין לעתיד לבוא אין ירושלים; ווי דער פסוק זאגט (ישעיה סו. י): "שִׂישׂוּ אֶתְּהָ מְשׁוֹשׁ כָּל הַמְּתְאֲבָלִים עִלְיָהּ" - די וועלכע האבן געגעווען און זענען מתאבל אויף ירושלים, זענען זוכה זיך צו פרייען מיט ירושלים! זיי ווייסן פון א מין שמחה וועלכע איז א גילוי פון דביקות אינעם רבנו של עולם! א שמחה פון יחוד קודשא בריך הוא ושכינתו! וואס דאס איז דער מכוון פון גאנץ תורה ומצוות! דורכדעם באקומט מען אינגאנצן אן אנדערן בילד אויפן רבנו של עולם און אויף זיין תורה! און דורכדעם קען מען זייער לייכט צוקומען צו טון א מצוה 'לשמה'! זיי זענען די ריכטיגע 'אנשי ירושלים'.

נקודות:

די עבודה פון בין המצרים איז, צו שפירן די געפילן וואס ירושלים פילט!

צו מתאבל זיין צוזאמען מיט ירושלים

- אויף דער

גרויסער אבידה

וואס מיר האבן

פארלוירן! צו

בענקען מיט

שטארקע

געגועים

צום אויפבו

פונעם 'בנין

בית השלישי'!

און צו זיין

אנגעפילט

מיט אמונה און

האפענונג אויף

דער ישועה

הקרובה לבוא!

כאטש, מען

דארף דאס

באמת שפירן

אויך א גאנץ

יאר - דאך

איז דער וורש

דערפון די 'מי

בין המצרים'

וועלכע לאזן

איבער א רושם

אויף א גאנץ

יאר

המקדש'דיגן קשר פון אהבה, אין דער צייט וואס דער מצב הגלות קלאפט אין פנים און דערמאנט אזא א גאנצן צייט דעם 'ראת העונש' - אז 'ומפני חטאינו גלינו מארצנו'!?

דער רבוש"ע האט אונז נישט אוועקגעווארפן - מיר זענען אוועקגעגאנגען און מיר קענען צוריקקומען

דער תירוץ איז: עס שטייט אין פסוק (איכה ג. לח): "מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תִצָּא הָרְעוּת" - פונעם רבנו של עולם קומט נישט ארויס קיין שלעכטס, דער רבנו של עולם שטראפט נישט קיינעם! נאר פאראקערט, דער רבנו של עולם איז גוט און האט ליב יעדן איד! נאר דער מענטש האט א בחירה צי ער וויל זיין אונטערן רבנו של עולם אדער ער וויל אוועקגיין פונעם רבנו של עולם חלילה - וואס דעמאלט שטראפט ער זיך אליינס! דאס הייסט, טאמער דער מענטש באהאלט זיך פונעם רבנו של עולם און ער וויל נישט לעבן מיט א נאנטקייט צו אים - באהאלט זיך דער רבנו של עולם פון אים! עס ווערט א 'הסתור פנים' און דער אויבערשטער איז אים נישט משפיע פון זיין זיסקייט און ליכטיגקייט! נו, אז דער אויבערשטער איז זיך 'מסתיר פניו', ווערט אים אויטאמאטיש פינסטער און טונקל! און אויטאמאטיש פארלירט ער די שמירה העליונה און ער ווערט צושלאגן פון די פילע אכזריות'דיגע מקטרגים וועלכע ער האט אליינס באשאפן דורך זיינע עוונות - וואס דאס איז די גאנצע תוכחה; ווי דער פסוק שמועסט אויס בפירוש (דברים כח. מו): "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וְבְטוֹב לֵב מֵרֵב לָלַע וְעַבַדְתָּ אֶת אֱיִבֶיךָ" - איך האב דיר גענומען אין מיין רשות אריין און דו האסט געקענט דינען דעם רבנו של עולם

מיט א שמחה און א גוטן געמיט, נו, דו האסט נישט געוואלט? דו ביסט אוועק געגאנגען פון דעם גוטן פלאץ - צו 'ועבדת את אויבך' נו. וועסטו זיין אונטערן רשות פון דייענע שונאים און דו וועסט זיי דינען.

ווער עס וויל קען היינט אויך זיך מדבק זיין אינעם רבוש"ע כימי קדם

דער פסוק זאגט (מלאכי ג. ו): "אָנִי ה' לֹא שָׁנִיתִי" - אפילו אין גלות האט זיך דער רבונו של עולם גארנישט געטוישט! דער רבונו של עולם איז 'תכלית הטוב' וואס ס'איז גארנישט שייך צו זאגן! און אפילו היינטיגע צייטן, דער וואס וויל - קען זיך מדבק זיין אינעם רבונו של עולם און אריינגיין אונטער זיין רשות, און דעמאלט איז ער נישט אין גלות! ער געפונט זיך אין א מקום וואו עס איז נישטא דארט קיין עונשים און קיין גלות! יעדער מענטש האט א בחירה יעדן טאג: ער קען זיין אן 'איש ירושלים' - וועלכער לעבט אין דער 'מחנה שכניה' און איז דבוק מיט א געוואלדיגן קשר צום רבונו של עולם - וואס דעמאלט וועט אים זיין און ליכטיג בזה ובבא. אדער קען ער זיין א 'גלות איד' - וועלכער זוכט זיך גליקן אָן דעם רבונו של עולם - וואס דעמאלט גייט ער בבחירתו אין גלות אריין!

די שלש רגלים זענען געווען מיוחד פאר א פרייליכן קשר מיטן בית המקדש

בזמן שביית המקדש היה קיים איז געווען ספעציעלע זמנים וועלכע זענען געווען מיוחד זיך צו מקשר זיין מיטן בית המקדש - דאס זענען די ימים טובים (וועלכע זענען בסך הכל געווען איין-און-צוואנציג טעג - אויב מען רעכנט אויך אריין די ז' ימי תשלומין פון שבועות), וואס דעמאלט פלעגט מען קומען קיין ירושלים און זיך געפריידט מיט קדושת 'ציון וירושלים'. כאטש וואס מען האט זיכער געהאט א קשר צום בית המקדש יעדן טאג - דאך איז דער שורש דערצו געווען די איין-און-צוואנציג ימי עליה לרגל' וועלכע האבן איבערגעלאזט א רושם אויף א גאנץ יאר.

די דריי וואכן איז מיוחד פאר א בענקענדיגן קשר מיטן בית המקדש

עכשוו שלא זכינו, וויבאלד מיר זענען ליידער אין גלות און מיר זענען נישט זוכה צו זיין מקושר צו 'ירושלים בבניה' - האט מען אונז געגעבן די איין-און-צוואנציג טאג פון 'בין המצרים' צו זיין מקושר צום איצטיגן ירושלים - 'ירושלים בגלותה'. און כאטש מען דארף זיין מקושר דערצו אויך א גאנץ יאר - דאך איז דער שורש דערפון די איין-און-צוואנציג ימי בין המצרים' וועלכע לאזן איבער א רושם אויף א גאנץ יאר. די עבודה פון די ימי בין המצרים איז, צו האבן א הארץ פאר 'ציון וירושלים!' צו שפירן די געפילן וואס ירושלים פילט! צו מתאבל זיין צוזאמען מיט ירושלים - אויף דער גרויסער אבידה וואס מיר האבן פארלוירן! צו בענקען מיט שטארקע געגועים צום אויפבויע פונעם 'בנין בית השלישי!' צו זיין אנגעפילט מיט אמונה און האפענונג אויף דער ישועה הקרובה לבוא!

די הארציגע שטיקלעך פון 'ציון הלא תשאל'

כדי צו באקומען א שטיקל הארץ צו 'ציון וירושלים' איז זייער כדאי - דורכאויס די ימי בין המצרים - אריינצוקוקן אין די פיזי' הקינות וואס די קדמונים האבן מחבר געווען, בפרט אין די לעצטערע פיזי' פון רבי יהודה הלוי וועלכע פאנגען זיך אן מיטן ווארט 'ציון'. דורכאויס די דריי וואכן קען מען זיך מתבונן זיין און זען וויאזוי אזא נשמה פון רבי יהודה הלוי - דער 'ראש המשוררים' - רעדט וועגן ציון און ירושלים, אזעלכע ארציגע לשונות: "חַי שְׁמוֹת - אֲוִיר אֲרָצָךְ" - די לופט פון דיין לאנד איז נשמה'דיג! "אֲהַבְךָ יְהוָה תְּקַשְׂרֵי מַאֲז, וּבְךָ נִקְשְׂרוּ נַפְשֹׁת הַבְּרִיָּה הֵם הַשְּׂמַחִים לְשִׁלְתְּךָ וְהַכּוֹאֲבִים עַל שׂוֹמְמוֹתָ וּבּוֹכִים עַל שְׁבָרֶיךָ" - דו האסט מעורר געווען אזא ליבשאפט און חן, אז דייענע חברים זענען געווארן צוגעקניפט צו דיר! זיי האבן זיך געפריידט ווען עס איז דיר גוט געווען און זיי וויינען היינט אויף דיין חורבן! "לְכֹבֹת עֲנִיתָךְ אָנִי תַנִּים, וְעַת אֶחְלֶם שִׁבְתֶּךָ - אָנִי כְנֹר לְשִׁירֶיךָ" - דער 'תנים' איז אזא סארט בריה וועלכע וויינט גאר שטארק, דאס זאגט ער: "לככות ענותך אני תנים" - מיטצוואויינען מיט דיין צובראכנקייט בין איך ווי א 'תנים', אבער "בעת אחולם שיבת שבותך" - ווען איך הייב אָן צו חלומ'ען וויאזוי עס וועט אויסזען ווען מען וועט צוריקקומען צו דיר, "אני כנור לשיריך" - בין איך דער פידל צו זינגען דייענע שירות! "שְׁנַעֲר וּפְתוּרוֹ הַעֲרֹכָה גְדֹלָם, וְאִם הַבְּלֵם יִדְמוּ לְתַמְדָּהּ וְאוֹרֶיךָ" - די גוים זענען פארנומען מיט זייערע הצלחות אין גלות, אבער "ואם ידמו לתומך ואוריך" - צי קענען זייערע שטותים זיך פארגלייבן צו דייענע אורים ותומים?! דער אויבערשטער זאל העלפן מען זאל זוכה זיין בבניינו ברחמים. במהרה בימינו. אמן.

עובד עמו, כמו שכתוב בספר הגלגולים איך שהיה האריה"ק מדבר אל הרח"ו. ולא היה האריה"ק רוצה ללמוד עם שום תלמיד אחר מלבד הרח"ו. אלא שהרח"ו לא רצה לרחק אנשים, וגם הר"מ אלשיך שהיה רבו של הרח"ו ביקש ממנו שיכניסו לפני האריה"ק, ולכן הכניס הרח"ו עוד כמה וכמה תלמידים. ובימיו האחרונים חזר האריה"ק ואמר לו שהוא הפסד גדול שאין הוא מלמד רק אותו בלבד, והוא יהיה מוכרח להסתלק עי"ז מן העולם. אבל הרח"ו ממש הכניס את עצמו בתוקף לזה, ואמר "עבור עלי מה" כי איני יכול לרחק אף אחד. ודבר זה הוא פלא ממש, איך חלק הרח"ו עם רבו בכדי שלא לרחק אחרים. אבל אח"כ התחרט הרח"ו על מה שעשה, כי תוך כמה ימים חלה האריה"ק במגיפה, ונסתלק כמה ימים אח"כ, והיה רק בן ל"ז בפטירתו.

הרח"ו כותב כי היה בטבעו עצבן גדול והיו לו פיתויי היצר גדולים נלכן יש לי טורה להכניע את יצרי, וזו היא סיבת העצבות שיש בלבי תמיד (עש), מחמת שורש נפשו וגלגולי נשמתו. והאריה"ק היה מחזקו הרבה, והיה אומר לו כי אין הוא יודע כמה גדול הוא, ואמר לו כי אם היה יודע את גדולת נשמתו ומה יהיה נעשה ממנו, היה כמעט פורח באויר מרוב שמחה נואמר לי שהייתי יכול להשיג יותר מן המלאכים, מצד גודל ערך נשמתו, ושביאת נשמתו לעולם היתה לצורך גדול בעולם, ושלא היה בידו ורשותו לבאר יותר מזה, כי לא ניתן לו רשות. ושאם היה מגלה לי הענין, שהייתי כמעט פורח באויר מרוב השמחה על הענין, אלא שלא ניתן רשות לאמרן אז (עש).

ודברים אלו הם רוה"ק גליה - ממש פלאי פלאים, כי אכן כתבי הרח"ו ממש האירו את כל העולם. שהרי כל דרך החסידות, וכל דרך הגר"א, וכל האורות הגדולים המאירים עד ביאת המשיח, הכל בא מכח כתבי הרח"ו. וזה מה שאמר לו האריה"ק, שאין הוא יודע איהו דברים גדולים יפעל בעולם.

כתב הרח"ו כי שאל את רבו האריה"ק על מה שהוא אומר לו מגדולת נשמתו, והרי הוא יודע מה שהוא, ואין הוא נחשב כלל לעומת הצדיקים שבדורות הקדמונים. והשיב לו האריה"ק, כי בדורותינו שהקלי' התגברו, הרי כל מעשה קטן חשוב הרבה יותר ממעשים גדולים של הדורות הקודמים, ולכן הרי הוא אכן יותר גדול מן הקדמונים [פעם אחת שאלתי למורי ז"ל, איך היה אומר לי שנפשי היתה כ"כ מעולה כנו"ל, והרי הקטן שבדורות הראשונים, היה צדיק וחסיד, שאין אני מגיע לעקבו. ואמר לי, דע לך, כי אין גדולת הנפש תלויה כפי מעשה האדם, רק כפי הזמן והדור ההוא. כי מעשה קטן מאד כדור הזה שקול בכמה מצות גדולות שבדורות אחרים כי בדורות אלו הקליפה גוברת מאד מאד לאין קץ, משא"כ בדורות ראשונים (עש)].

• הרה"ק רבי משה קארדאוויאר [הרמ"ק] ז"ע היה רבו של הארי"ק הק' ז"ע בתחלת דרכו בתורת הקבלה, לפני שנתגלו אליו הגילויים שזכה להם מן השמים, אשר מהם העמיד את חידושי ודרכו הק' בתורת הקבלה.

האריה"ק השתתף בהלווית הרמ"ק והספיד אותו, בדבריו קרא עליו את הפסוק "כי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אותו על עץ", ופירש כי 'חטא' הוא מלשון חסרון, דהיינו אם יהיה איש שיחסר בו 'משפט מות' שלא יהיה שום סיבה למה נפטר, שהרי לא עשה שום עבירה, ותלית אותו על עץ' תתלה את סיבת מיתו בחטא עץ הדעת, עכ"ד. הרי שסבר האריה"ק כי הרמ"ק לא מת בחטאו, אלא הוא ממש כמו אותן שמתו בעטיו של נחש.

הרמ"ק כותב בהקדמתו לספריו כמה הוא חוטא ופושע, ומזכיר על עצמו עבירות חמורות וחטאות נעורים וכו', כאילו הוא החוטא הגדול ביותר. והוא פלאי פלאים באיזה שפלות הוא כותב על עצמו, והרי הוא אדם שאמר האריה"ק עליו שהיה בו 'חטא משפט מות', שלא מת בחטאו.

דרכו של הרמ"ק בתורת הקבלה היא כדרכם של הראשונים' בנגלות התורה, שכל דבר אצלו מיוסד מאד, ומבואר באר היטב איך הוא לומד ומפרש כל ענין בדבריו הוזה"ק, וכל יסוד בדבריו הוא מאד ברור, ולשונו בספריו מאד קדוש וברור בתכלית. והוא מסביר בדבריו את היסודות של הוזה"ק וקבלת הראשונים. ותלמידי הבעש"ט הק' ז"ע התעסקו הרבה בקבלת הרמ"ק.

• בכתבי מהרח"ו מובאים כתבים של האריה"ק - שכתבם האריה"ק בעצמו, אכן דבר ברור הוא כי הם ממה שכתב האריה"ק בהיותו תלמיד הרמ"ק, ואכן סגנון הלשון באותם הכתבים הוא כבידור כסגנון תלמידי הרמ"ק, והם דברים שנאמרו בבית מדרשו של הרמ"ק. כי אחר שנתגלו אל האריה"ק כל הגילויים שזכה להם, כבר לא היה יכול לכתוב כלל, וכמעט שלא היה יכול לדבר. וכמו שכתב מהרח"ו, שאמר לו האריה"ק אשר בכדי לדבר אליו הוא מוכרח למצוא איהו צינור דק, שע"ז יוכל להתבטא ולדבר אליו. לפי שהתגלו אליו מעיינות הצממה בלי גבול, עד כדי שלא היה יכול כמעט לצמצם את עצמו ולדבר, ולכן ודאי שלא היה יכול לכתוב.

דברי האריה"ק הם גילויים מן השמים, ממש כמו 'תורה מסיני', כי אין דברי האריה"ק מיוסדים לבאר את הפשט בדבריו הוזה"ק - כדברי הרמ"ק, אלא דבריו הם כדברי הוזה"ק בעצמו. והאריה"ק אינו צריך לסמוך את דבריו מן הוזה"ק, אלא הוא יכול לומר דברים מעצמו בלי שום סמך, כי דבריו הם תורה מן השמים. ואנו מתייחסים לדברי האריה"ק ממש כמו אל דברי התנאים בזה"ק, בלי שום חילוק.

• האריה"ק אמר שהוא בא לעולם רק בכדי לתקן את נשמת הרח"ו [ולא עוד אלא שאפילו עיקר ביאתו בגלגול הזה, לא היה אלא בעבורי - להשלים אותי" (שער הגלגולים הקדמה לה)]. ויש להפליא הרבה את כל מהלך איך שהיה